

Asia: VN/34861/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi Kevasta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne valtuutettujen toimikauden alkamisajankohdan siirtämisestä (8 a §)

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi 8 a §:ää siten, että jatkossa valtionvarainministeriö määrää valtuutetut ja varavaltuutetut kunta- ja aluevaalien toimittamisvuoden marraskuun 1 päivänä alkavaksi nelivuotiskaudeksi.

KT:lla ei ole tähän huomautettavaa.

Näkemyksenne hallituksen kokoonpanoa ja kelpoisuusvaatimuksia koskevista muutosehdotuksista (9 §)

Kevan valtuustossa 21.11.2025 tehdyn ponsin mukaisesti valtiovarainministeriö ehdottaa hallituksen kokoonpanoa koskevaa muutosta. Lainsäädäntöaloitteen mukaan sijoitustoiminnan asiantuntemus Kevan hallituksessa turvattaisiin jatkossa lisäämällä nykyiseen kokoonpanoon enintään kaksi jäsentä, joiden tulee olla sijoitustoimintaa hyvin tuntevia henkilöitä. Lainmuutoksen tarkoitus olisi, että kahden sijoitustoiminnan asiantuntemuksen omaavan lisäjäsenen avulla täytettäisiin hallituksen kollegiaalinen sijoitustoiminnan asiantuntemuksen vaatimus riippumatta hallituksen muusta kokoonpanosta.

Ehdotuksen mukaan hallituksessa voisi olla jatkossa enintään 13 jäsentä nykyisen 11 jäsenen sijaan. Ehdotus on monelta kannalta katsoen ongelmallinen. Esityksen mukaan vaalivaliokunta voisi nimittää enintään kaksi sijoitusasiantuntijajäsentä, jos hallituksen hyvää sijoitusosaamista koskeva vaatimus ei näyttäisi täyttyvän ilman heitä.

Esityksessä todetaan myös, että asiantuntijajäsenten sijoitusosaaminen ei kokonaan poistaisi sijoitusosaamisen vaatimusta muilta hallituksen jäseniltä. Näin ollen jää erittäin epäselväksi missä

riittävä kollektiivisuuden vaatimuksen raja käytännössä menee. Sijoitusalan asiantuntijoiden lisääminen voisi esityksen mukaan ainoastaan helpottaa hallituksen hyvän sijoitusosaamisen saavuttamista.

KT ei kannata kahden sijoitusasiantuntijan lisäämistä Kevan hallitukseen. KT ei näe, että sijoitusasiantuntijoiden lisääminen oleellisesti helpottaisi hallituksen valintaa. Hallitukselta odotetaan kuitenkin kollektiivista asiantuntemusta ja ehdotettu muutos saattaisi jopa koventaa vaatimusta ajan saatossa. Lain tulkinta on tältä osin hankalaa ja vaatisi täsmennystä.

On tärkeää pitää kiinni jo käytetystä periaatteesta, jonka mukaan hallituksessa toimivien jäsenten voidaan katsoa toiminnallaan pätevöityneen hyviksi työeläkevakuutustoiminnan asiantuntijoiksi ja hankkineen samalla vaadittavan sijoitustoiminnan asiantuntemuksen. Tämän sijaan hallituksen perehdyttämisprosessissa olisi syytä entistä voimakkaammin huomioida sijoitus- ja riskienhallinnan koulutus.

Jos ehdotusta kuitenkin viedään eteenpäin, KT esittää ensisijaisesti kirjattavaksi lakiin, että valinnassa noudatetaan pariteettiperiaatetta, jossa työnantajapuoli (KT) ehdottaa toista ja palkansaajia edustavat järjestöt toista asiantuntijaa. Lisäksi kyseessä olisi oltava aito optio, jolloin sijoitusasiantuntijoiden tarvetta katsotaan jokaisen hallituksen valinnan osalta uudestaan. Lisäksi kahden asiantuntijajäsenen valinnan tulisi täyttää hallituksen sijoitustoimintaa koskeva kollektiivinen vaatimus. Tämä on syytä todeta myös lain perusteluissa, jos tähän vaihtoehtoon päädytään. KT:n näkemyksen mukaan lain muutokselle ei ole tällä hetkellä erityistä tarvetta. Käytännössä mahdollisten käytettävissä olevien sijoitusalan ammattilaisten määrä on suhteellisen pieni huomioiden rajoittavat sidonnaisuussäännökset. Valintaprosessi lisännee myös kelpoisuus/esteellisyystarkastelun työtä vaalivaliokunnassa.

Näkemyksenne johdon erityisiä kelpoisuusvaatimuksia koskevista muutosehdotuksista (14 a §)

Kevasta annetun lain 14 a § koskee Kevan johdon erityisiä kelpoisuusvaatimuksia. Pykälän mukaan hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana ei saa olla oikeushenkilö eikä alaikäinen tai se, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa. Vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, ellei Finanssivalvonta myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna Kevan tehokasta valvontaa eikä Kevan toiminnan hoitamista terveiden ja varovaisten toimintaperiaatteiden mukaisesti. Lisäksi säädetään, että hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa olla työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen. Kevan johdolle asetetut erityiset kelpoisuusvaatimukset vastaavat soveltuvin osin työeläkevakuutusyhtiöiden johdolle TVYL 12 §:ssä asetettuja vaatimuksia.

KT:n näkemyksen mukaan esitys rajoittaa hieman ehdokkaiden joukkoa, mutta yhtenäistää käytäntöä työeläkevakuutusyhtiöiden johdon kanssa. Toisaalta esityksessä ei kunnolla perustella,

miksi yhtenäistäminen työeläkevakuutusyhtiöiden kanssa on tarpeellista. Pelkkä yhtenäistäminen ei perustelu.

Näkemyksenne yleisiä hallintovaatimuksia ja keskeisiä toimintoja koskevista muutosehdotuksista (8, 14 b ja 17 §)

Ehdotetut muutokset eivät varsinaisesti tuo lisäarvoa nykyiseen mutta lisäävät hallinnollista taakkaa.

Näkemyksenne sijoitustoimintaa koskevista muutosehdotuksista (22, 22 a ja 36 a §)

Esityksessä ehdotetaan, että Kevasta annettuun lakiin lisättäisiin TVYL:n sääntelyä soveltuvien osin vastaavat säännökset Kevan sijoituspäätösten tekemisestä ja valmistelusta, sijoitussuunnitelmasta sekä Finanssivalvonnan toimivallasta antaa tarkempia määräyksiä näistä asioista.

Keva täyttää käytännössä jo nykyisellä toiminnallaan säännöksen vaatimukset. On myös epäselvää, miksi Fiva haluaa valvoa Kevaa kuten TyEL-yhtiöitä, vaikka ne ovat aivan eriluonteisia. Kevalla ei vakavaraisuuskehikkoa ja Fiva on itse asiassa ehdottamassa tässä huomattavasti tiukempaa sääntelyä Kevalle kuin TyEL-yhtiöille.

Toteutuessaan 36 § antaisi Finanssivalvonnalle käytännössä merkittävän vallankäytön lisäyksen. Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuutta laajennettaisiin koskemaan Kevan sijoitussuunnitelmaa ja Kevan omaa sijoitustoimintaa täydentäviä palveluita sekä Kevan tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta.

Keva HE 36 a §:n mukaan Fivalle annettaisiin nimenomainen määräyksenantovaltuus antaa tarkempia määräyksiä Kevan tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tämä on kirjoitettu suoraan lain tasolle (36 a §:n uusi 3 kohta). Työmarkkinakeskusjärjestöjen mielestä MOK ei voi ylittää lain tasoa. Ehdotus tekisi Fivan otteesta tilinpäätösasioissa Kevaan nähden laajemman ja suuremman kuin se on TyEL-yhtiöihin nähden pelkän MOK ohjauksen kautta.

KT ei kannata Fivan määräyksenantovaltuuksien kasvattamista tässä laajuudessa. Finanssivalvonnan tehtävä on valvontaviranomaisen roolissa toimiminen annettujen lakien puitteissa. Esityksen perusteella vaikuttaa, että Fivalle halutaan antaa entistä suurempi rooli.

Näkemyksenne tilinpäätöksen laadintaa koskevista muutosehdotuksista (35 ja 36 a §)

Esityksen mukaan lakiin otettaisiin nykyistä täsmällisemmät säännökset siitä, että Kevan on tilinpäätöstä laatiessaan noudatettava kirjanpitolain säännöksiä poikkeuksena kuitenkin kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamista koskeva kirjanpitolain 7 a luku. Jatkossa Kevan olisi esimerkiksi laadittava konsernitilinpäätös ja arvostettava taseessaan rahoitusvälineet ja sijoituskiinteistöt käypään arvoon siten kuin kirjanpitolaki sitä edellyttää.

KT ei kannata muutosta. Keva poikkeaa luonteeltaan muista työeläkevakuutusyhtiöistä ja sillä ei ole esimerkiksi samanlaista vakavaraisuuskehikkoa. Kevalle ei sen yhteisömuodon vuoksi voi muodostua omaa pääomaa eikä siten käyvän arvon rahastoa. Esityksen mukainen muotoilu johtaa siihen, että Kevan toiminnan erityispiirteitä ei kyetä ottamaan huomioon. Keva joutuisi muuttamaan järjestelmiään ja kasvattamaan resursseja. Tästä aiheutuisi merkittäviä lisäkuluja. Lisäksi järjestelmän läpinäkyvyys itse asiassa heikkenisi, koska lopputuloksena olisi kahdenlaisia lukuja. KT:n näkemyksen mukaan esitys ei ole kannatettava ja vaatisi huolellista lisäselvittelyä.

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

Esityksen perusteella vaikutukset arvioidaan vähäisiksi tätä tarkemmin erittelemättä. KT:n saamien tietojen perusteella Kevalle tulevat lisäkustannukset olisivat vähintään miljoona euroa vuodessa, jota ei voida pitää enää vähäisenä kustannuksena. HE on tältä osin huomattavan puutteellinen ja vaatii täsmentämistä.

Muut huomionne esitysluonnoksesta

Esityksessä on puutteita ja epätäsmällisyyttä useilta osin, ja sen vuoksi HE tulisi valmistella uudestaan. Lain kiirehtimiselle ei ole tarvetta, koska nykyisen hallituksen osalta vaadittavien kriteerien on jo todettu täyttyvän.

Knuuti Juha
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT